

नाबार्ड पॉपी योजना

महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळास नाबार्ड अंतर्गत Producer Organization Promoting Institutions (POPI) या योजनेअंतर्गत पॉपी फेज ०१ अंतर्गत ०२ जानेवारी २०१९ रोजी ०५ जिल्ह्यामध्ये ०५ शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट देण्यात आले आहे. व पॉपी फेज 02 अंतर्गत 12 जुलै 2019 रोजी 25 शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट देण्यात आले आहे असे एकुण २५ शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन करण्याचे उद्दिष्ट आहे.

शेतकरी उत्पादक संस्था ही एक संघटना, संस्था,सहकारी संस्था, संघ किंवा एखादी फर्म सुध्दा असू शकते जी शेतकरी हितास प्रोत्साहन देण्याच्या उद्देशाने स्थापन झालेली असेल. शेतकरी उत्पादक कंपनीचे मुख्य उद्दिष्ट उत्पादक किंवा शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पादन कार्यामध्ये किंवा काढणीपश्चात कार्यामध्ये मदत करण्यासाठी पूरक सेवा देणे, छोट्या व अल्प भुधारक उत्पादकांना बाजाराशी जोडणे ही बाबत यासदंर्भातील धोरणास मोठे पाठबळ देणारी आहे.

शेतकरी उत्पादक संस्था किंवा समूह हे छोट्या व अल्पभुधारक शेतकऱ्यांना स्थानिक, राष्ट्रीय तसेच वैश्विक पुरवठा साखळ्यांमध्ये यशस्वीपणे सहभागी होण्यासाठी सक्षम बनवण्याचे कार्य करते.

या प्रकल्पांतर्गत शेतकरी उत्पादक कंपन्यांचे कल्स्टर निवड, बेसलाईन सर्व्हे, क्षमता बांधणी, संचालक मंडळाचे अभ्यासदौरा, जनजागृती कार्यक्रम, संचालक मंडळ, शेतकरी उत्पादक कंपनीचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना प्रशिक्षण, शासकीय परवाने मिळून देणे, व्यवसाय प्रस्ताव तयार करणे. बाजारजोडणी करणे इत्यादी कामे केली जातात.

पॉपी फेज ०१ :- ०५ शेतकरी उत्पादक स्थापनेमधील सर्व शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन झालेल्या आहेत. नाबार्डने ठरवून दिलेल्या डिलीव्हरीबल्स नुसार ०६ महिन्यांतील कामे पुर्ण झाली असून त्यांची क्लेमची रक्कम महामंडळास प्राप्त झाली आहे.

पॉपी फेज ०२ :- २५ शेतकरी उत्पादक स्थापनेमधील १० शेतकरी उत्पादक कंपनी स्थापन झालेल्या आहेत. व उर्वरित कंपनी नोंदणीचे काम चालू आहे. नाबार्डने ठरवून दिलेल्या डिलीव्हरीबल्स नुसार पहिल्या तिमाहीतील १६ जिल्हांचे कामे पुर्ण झाली आहेत, व उर्वरित जिल्ह्याची कामे पुर्ण होण्याच्या मार्गावर आहेत.

भविष्यातील आराखडा :- नाबार्ड मार्फत पॉपी फेज ०३ साठी प्रस्ताव सादर करण्यात येणार असून त्याअंतर्गत महामंडळास अंदाजीत ५० शेतकरी उत्पादक कंपनी निर्माण करण्याचे काम भविष्यात मिळू शकते.

कृषि व्यवसाय वृद्धी कक्ष (Agri Business Growth Cell)

महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळा मार्फत साखर संकुल शिवाजीनगर पुणे येथील कार्यालयात कृषि व्यवसाय वृद्धी कक्षांची स्थापना दिनांक २८/११/२०१९ रोजी झाली आहे. शेतकरी उत्पादक कंपनी, सहकारी संस्था व गट यांना खालील सेवा व सुविधा अल्पदरात पुरवण्यात येणार आहेत.

कृषि व पूरक व्यवसायाचे बॅकबल व्यवसाय प्रस्ताव / प्रकल्प तयार करणे, शेतकरी उत्पादक कंपनी, सहकारी संस्था यांची नोंदणी करणे, विविध परवाने काढून देणे, शासकीय योजना / प्रकल्प यासाठी जोडणी करून देणे, प्रकल्प उभारणीसाठी तांत्रिक सहाय्य करणे, क्षमता बांधणी, प्रशिक्षण व मार्गदर्शन कार्यक्रम आयोजन करणे, उत्पादित मालाचे मार्केटिंग, ब्रँडिंग, लेबलिंग, पॅकेजिंग याबाबत मार्गदर्शन करणे, खरेदीदार/प्रक्रियादार/निर्यातदार यांच्याशी जोडणी करणे, कॉप-शॉप उभारणी तसेच भाड्याने / भागीदारी स्वरूपात सुरु करण्यास मार्गदर्शन करणे.

सद्यस्थितीतील प्रगती अहवाल :-

Sr.No.	Particulars	Total enquiries	Completed	Pending	Planning
1	DPR	58	08	43	07
2	FPC Registration	60	1	59	03
3	Training (One Day Workshop)	120	95	4	1
4	Market Linkage	14	5	9	3

भविष्यातील आराखडा

Sr.No.	Particulars	Quantity
1	DPR	200
2	FPC Registration	100
3	Training (One Day Workshop)	200
4	Market Linkage	50
5	Credit linkage	50
6	Various License	50